

MØTEINNKALLING

FORMANNSKAPET

Møtested: Formannskapssalen
Møtedato: 15.01.2015
Tid: Kl. 09.00
Regional næringssjef informerer om næringsarbeid

TILLEGGSSAKLISTE

Saksnr.	Tittel
---------	--------

6/15	HØRING- FORSLAG OM ENDRINGER I PRIVATSKOLELOVEN (NY FRISKOLELOV)
------	--

TYNSET, den 13.01.2015

Bersvend Salbu (s)
ordfører

Eventuelt forfall meldes snarest til Servicetorget, på tlf.62 48 50 00 eller
e-post: postmottak@tynset.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Møtet er åpent for publikum.
Dokumentene er lagt ut til gjennomsyn på Servicetorget og Tynset bibliotek.

Sak 6/15
HØRING- FORSLAG OM ENDRINGER I PRIVATSKOLELOVEN (NY FRISKOLELOV)

Arkiv: A00
Arkivsaksnr.: 15/31

Saksbehandler:
Bent Kvisle

Behandling av saken:

Saksnr. **Utvalg**
6/15 Formannskapet

Møtedato
15.01.2015

Vedlegg

Høringsnotat

Andre dokumenter i saken

1. HØRING- FORSLAG OM ENDRINGER I PRIVATSKOLELOVEN (NY FRISKOLELOV), datert 09.01.2015

Melding om vedtak sendes til

Kunnskapsdepartementet, Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo, postmottak@kd.dep.no

Saksopplysninger

Kunnskapsdepartementet legger i høringsnotatet frem forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skoler med rett til statstilskudd (privatskoleloven).

Høringsnotatet inneholder følgende:

- Lovens tittel (kap. 2)
- Godkjenningsordningen (kap. 3)
- Krav til innhold og vurdering (kap. 4)
- Kompetansekrav for undervisningspersonalet (kap. 5)
- Inntak av elever (kap. 6)
- Inntak av voksne (kap. 7)
- Reguleringen av private skoler som tilbyr videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett (toppidrettsgymnas) (kap. 8)
- Kompletterende undervisning (kap. 9)
- Skolevirksomhet, bruken av skolepenger og statstilskudd, tilsyn, reaksjonsformer mv. (kap. 10)
- Innføring av karantenebestemmelse (kap. 11)
- Rammebetingelser for godkjente skoler (kap. 12)

Dette er et omfattende høringsnotat på 82 sider fordelt i 12 kapitler. Høringen reiser en rekke politiske og prinsipielle spørsmål. Den utfordrer skolefaglige spørsmål. Den reiser problemstillinger rundt kommunal styring opp mot lokaldemokratiet. Og i vid forstand kan det dreie seg om hva slags samfunnsutvikling vi ønsker.

Dette saksframlegget vil ta for seg kap. 2, 3, 4, 5 og 10 med hovedvekt på kap. 3 og 10.

Regjeringen ønsker å endre navnet på loven til : Lov om frittstående skoler (friskoleloven). I dag omfatter loven private skoler både med og uten statstilskudd.

Dagens godkjenningsordning er regulert i privatskoleloven § 2.1 og lyder:

”Departementet kan godkjenne private skolar og driftsendringar ved godkjende private skolar. Departementet kan godkjenne at ein grunnskole flyttar verksemda si til ein annan kommune eller at ein vidaregåande skole flyttar verksemda si til ein annan fylkeskommune. Vertskommunen eller vertsfylket skal gi fråsegn før departementet gjer vedtak i saka, og kan klage på departementet sitt vedtak. Godkjende skolar har rett til statstilskot etter § 6-1 og til å drive verksemd etter lova.

Skolane skal drive verksemda si på følgjande grunnlag:

- a) religiøst*
- b) anerkjend pedagogisk retning*
- c) internasjonalt*
- d) særskilt tilrettelagd vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett*
- e) norsk grunnskoleopplæring i utlandet*
- f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemma*
- g) vidaregåande opplæring i små og verneverdige handverksfag.*

Høringsforslaget viderefører denne godkjenningsordningen men ønsker å utvide søkegrunnlaget med to nye punkter.

- h) vidaregåande opplæring i yrkesfag*
- i) profilskole*

Regjeringen har et ønske om å øke mangfoldet av private (fri)skoler som skal få statlig støtte slik at flere som mener å ha noe å tilføre skolesystemet får muligheter for det. Forslaget om profilskoler har sin bakgrunn i å gi skoler et handlingsrom utover Kunnskapsløftet. Med profilskoler menes her skoler som ønsker å rette spesiell faglig oppmerksomhet innenfor emnene realfag, idrett, språk, kunst eller kultur. Profilskoler kan være både grunnskoler og videregående skoler.

I dag har privatskoler med statstilskudd et minimumskrav om 15 elever. Bestemmelsen innebærer at godkjenningen vil falle bort dersom en skole i tre skoleår på rad har mindre enn 15 elever. Reglene er begrunnet med at en skole med lave elevtall over tre år sammenhengende har så lav rekruttering at den ikke lenger bør få drive som frittstående skole og motta statstilskudd. Høringsnotatet foreslår en økning til 30 elever som minimumsgrense.

For å få godkjenning og offentlige tilskudd må de private skolene oppfylle mange krav.

Uavhengig av politiske standpunkt har kravet til kvalitet vært sentralt i forhold til godkjenning. Virkemiddel for å sikre kvalitet er knyttet til godkjenning av lærerplanen, fag- og timefordeling og skolenes læreplanverk. Skoler som ønsker å gi et alternativt opplæringstilbud i forhold til den offentlige skolen skal gi eleven en opplæring som er jevn god med den offentlige.

Undervisningspersonalet i de private skolene må fylle de samme kompetansekravene som undervisningspersonalet i de offentlige skolene. Men da private skoler godkjennes på grunnlag av alternativ pedagogikk åpner privatskoleloven for godkjenning av alternative kompetansekrav. I skoler som er godkjent på religiøst grunnlag vil det også være hjemmel for godkjenning av tilleggskompetanse eller spesialkompetanse.

Saksvurdering

I regjeringserklæringen heter det:

”Regjeringen vil åpne for at flere kan drive offentlig finansierte friskoler, og gjeninnføre en lov om frittstående skoler der kravet til formål erstattes med krav til innhold og kvalitet. Skoler som oppfyller vilkårene skal ha rett til godkjenning, med mindre en helhetsvurdering tilsier at godkjenning vil gi negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet. Regjeringen vil vurdere kapitaltilskudd til etablerte friskoler for oppgradering av eldre bygningsmasse. Friskoler skal ikke kunne betale utbytte til eierne.”

Departementet ønsker nå å gjeninnføre begrepene friskoleloven og friskoler. Begrepet friskole vil vise til skoler som er i privat eie og som er godkjent med rett til statstilskudd ut fra friskoleloven. Private skoler som er godkjente etter opplæringsloven § 2-12 skal fremdeles benevnes som private skoler da disse skolene ikke har offentlig støtte og kan drives kommersielt.

Rådmannen mener dette vil bidra til en mer ryddig terminologi og støtter denne navneendringen.

Utgangspunktet for forslaget om ny friskolelov er at flere offentlige finansierte friskoler kan bidra til økt mangfold og læring mellom skoler. For å søke bred støtte til dette forslaget går regjeringen bort fra regjeringserklæringen om å oppheve kravet til formål. I stedet videreføres tidligere kriterier og det foreslås to nye godkjenningskriterier.

Hvilke konsekvenser disse to nye punktene vil få er svært sentralt. Det ønskes økt innovasjon innen private yrkesfagskoler og profilskoler innenfor realfag, idrett, språk, kunst og kultur. Det skal være et mangfold. Vil et slikt mangfold styrke læring og utvikling mellom skoler, eller vil det bli et frislipp av en rekke nye friskoler? Vil friskoler få en retning av eliteskoler? Det er en viktig debatt som går på om kvaliteten i den offentlige skolen er god nok. Gir den offentlige skolen god nok opplæring til de flinke elevene? Flere vil mene at skal vi lykkes med å få et høyt faglig nivå og kompetanse er det viktig at elever med spesielle interesser får profilere disse interessene tidlig. Vil dette svekke eller styrke den offentlige skolen? Det

understrekes i høringsnotatet at det er viktig å gi friskolene vide nok rammer. Samtidig strammes tøyene i den offentlige skolen i forhold til lovverk, test- og måleregime og en stadig sterkere vektlegging av tilsyn.

Rådmannen mener det er vanskelig å ha et klart svar på dette. Det synes å være et rimelig avklart forhold i Norge til dagens praksis. Selvsagt er det politiske skillelinjer. I dag er den norske andelen av elever i private skoler ca. 5 %. 3 % i grunnskole og 7 % i vgs. Andelen elever i Sverige og Danmark er på hhv 15 % og 16 %.

Det er departementets godkjenningspraksis som vil avgjøre hvilken utvikling vi vil få.

For at en profilskole skal få godkjenning må skolens innhold, organisering og pedagogikk representere noe som er annerledes. En slik særegen profil godkjennes gjennom egne læreplaner og alternativ fag- og timefordeling. Det er forslag om at timene til valgfag kan benyttes til egne fag.

Dagens godkjenningsordning til kompetanse videreføres. Men med det tillegget om at godkjenning av alternativ kompetanse og spesialkompetanse i sterkere grad skal knyttes mot skolens læreplanverk.

Der det tidligere ble gitt mer generelle godkjenninger mot steinerskolepedagogikk eller montessoripedagogikk, kan det nå tyde på en mer liberal godkjenningspraksis på et lavere nivå, ut fra profilskoler og fagplaner.

Hele bakgrunnen for høringsnotatet er et ønske om å øke antall friskoler. Søkegrunnlaget utvides. I store trekk videreføres tidligere godkjenning av innhold, organisering og kompetansekrav, men tilpasset det nye søkergrunnlaget. Betyr så dette et fritt fram av nye friskoler? Som tidligere beskrevet er det vanskelig å vurdere dette bastant. På den ene siden ligger det en klar intensjon om en økning. På den andre siden legges det også opp til en restriksjon – skjerping av godkjenningsordningen. Det gjelder godkjenning knyttet til et minste elevtall.

Dagens regelverk:

Dersom ein skole har færre enn 15 elevar tre skoleår i samanheng, fell godkjenninga bort.

For norske skolar i utlandet gjeld ei tilsvarande minimumsgrense på 10 elevar.

Departementet kan i særskilde tilfelle gjere unntak frå minimumskrava til elevtal. Skolar som berre driv verksemd etter § 2-1 bokstav g, er ikkje omfatta av minimumskrava til elevtal.

Regelen er begrunnet med at en skole med lave elevtall over tre år sammenhengende har så lav rekruttering at den ikke lenger bør få drive som frittstående skole og motta statstilskudd. Videre er et av skolens viktigste mål utover faglig kompetanse og mestring, - å utvikle sosial kompetanse, tilhørighet og fellesskap. Dette krever at skolen har en viss størrelse.

Departementet skriver i høringsforslaget at erfaring fra tilsyn viser at små skoler kan ha større utfordringer knyttet til å gi elever slik tilpasset opplæring eller spesialundervisning. På bakgrunn av dette mener departementet at elevtallgrensen må økes til 30.

Rådmannen mener at det er vanskelig å knytte forsvarlig opplæring og kvalitet i skolen til et minste elevtall. Det er mange faktorer som teller inn her. Avstanden til skolen, økonomi, elevsammensetning, læringsmiljø og skolens kompetanse for å nevne noen. Minstetallet for antall elever i friskoler kan også brukes som argument for å legge ned offentlige skoler. Videre at det er godt lokaldemokrati at foreldre kan velge blant et større mangfold. Derfor bør ikke grensen økes. På den andre siden er det viktig å se helheten i høringsnotatet. Intensjonen er et mangfold og økende antall friskoler. Med et utvidet søkergrunnlag kan man anta at flere aktører nå vil vurdere å søke godkjenning om å etablere friskoler. Spesielt med utgangspunkt i profilskoler. Dette vil gjelde både sentrale og mindre sentrale strøk. Rådmannen vurderer ikke intensjonen i høringsnotatet som et ledd i å opprettholde små skoler. Det underbygges i høringsnotatet på s. 16. En del søknader om etablering av privatskoler har kommet som en konsekvens av skolenedlegginger. Skolenedlegging er svært ofte vanskelige saker for kommunene. En rekke faktorer der økonomi eller ulike pedagogiske årsaker er de mest vanlige grunnene til skolenedlegging. Etablering av friskoler vil kunne påvirke kommuneøkonomien. Det vil være uheldig at etablering av nye friskoler vil kunne opprettholde en skolestruktur på tvers av kommunale vedtak. Eller føre til at andre kommunale skoler må legges ned da effekten av vedtakene ikke kan hentes ut.

På bakgrunn av en helhetlig vurdering støtter rådmannen forslaget om å øke minstetallet for elever fra 15 til 30. Dette må ikke blandes sammen med et minste elevtall for nedlegging av kommunale skoler. Høringen dreier seg ikke om forholdet mellom små og store skoler. Rådmannen er heller ikke kjent med at det eksisterende regelverket med et minste elevtall på 15 er blitt brukt som argument mot nedlegging av offentlige skoler. Det er som tidligere beskrevet mange ulike faktorer som spiller inn i en vurdering av skolestruktur. Forslaget er å se på som et viktig kriterium i godkjenningsgrunnlaget for nye friskoler med statstilskudd.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø.

Ikke relevant i saken.

Rådmannens innstilling:

1. Tynset kommune, formannskapet, støtter forslaget til navneendring fra privatskoleloven til friskoleloven.
2. Tynset kommune, formannskapet, mener det er et viktig prinsipp for kommunen at man har en sterk fellesskole. Tynset kommune ser positivt på at det arbeides med å utvikle nye alternative utdanningstilbud, men ønsker at dette hovedsakelig skjer innenfor rammen av det offentlige skoletilbudet.
3. En lovmessig åpning for større innslag av friskoler vil kunne være utfordrende for en struktur og et helhetlig skoletilbud i Tynset. Kommunen støtter derfor en heving av et minste elevtall som grunnlag for godkjenning av nye skoler.